

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIT-972/11-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení:	Základní škola, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1 a, příspěvková organizace
Sídlo:	Kpt. Vajdy 1 a/2656, 700 30 Ostrava-Zábřeh
IČ:	61989274
Identifikátor:	600026884
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Evou Srokovou, ředitelkou
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava
Místo inspekční činnosti:	Kpt. Vajdy 1 a/2656, 700 30 Ostrava-Zábřeh; 5. května 5376, 722 00 Ostrava-Třebovice; Jandova 4/3023, 700 30 Ostrava-Zábřeh
Termín inspekční činnosti:	12. – 14. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní školy speciální a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost je zaměřena na žáky vzdělávající se v oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Základní škola Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a, příspěvková organizace sdružuje základní školu (ZŠ), školní družinu, školní jídelnu, přípravný stupeň ZŠ speciální, speciálně pedagogické centrum se sídlem Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a, ZŠ na pracovišti Ostrava-Třebovice, 5. května 5376 a Ostrava-Zábřeh, Jandova 4 (v prostorách Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvkové organizaci).

Činnost základní školy (dále jen „škola“) je zaměřena na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), zejména se zdravotním postižením – mentálním, tělesným, se souběžným postižením více vadami, autismem a vývojovými poruchami učení. Je zařazena do Národní sítě zdravých škol, je jednou z fakultních škol Ostravské univerzity.

Škola realizuje vzdělávání žáků podle

- vzdělávacího programu Zvláštní škola v pátém ročníku,
- školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením (ŠVP ZV LMP) *Šance pro každého* (vypracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - RVP ZV a podle přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením - LMP) v prvním, druhém, třetím, čtvrtém, šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku,
- školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální (ŠVP ZŠS) *Šance pro každého I. a II* (v pilotním ověřování od 1. 9. 2008),
- školního vzdělávacího programu přípravného stupně základní školy speciální (příloha ŠVP pro obor vzdělávání ZŠS *Šance pro každého I. a II.*).

Nejvyšší povolený počet žáků školy je 270. K termínu inspekční činnosti ji navštěvovalo 170 žáků v 22 třídách.

Budova školy se nachází v klidnější části městského obvodu Ostrava-Jih, byla postavena v roce 1974 pro potřeby speciálního vzdělávání. Její areál tvoří několik vzájemně propojených pavilonů, které se postupně přizpůsobují požadavkům na moderní výuku. Příjezdové komunikace, parkoviště u školy a výtahová plošina uvnitř budovy umožňují přístup a pohyb imobilním žákům. Od poslední inspekce (2010) došlo k zlepšení materiálního zázemí pro vzdělávání. Nově byly vybaveny odborné učebny výtvarné výchovy, pracovní výchovy dívek a školní cvičné kuchyně, byla zakoupena keramická pec, interaktivní tabule, kamera, fotoaparát, přenosné počítače - notebooky. Tři třídy byly vybaveny novým školním nábytkem. Učebny školy jsou vybaveny výškově vhodnými lavicemi a židlemi. Prostory školy využívá ke své činnosti také Pedagogicko-psychologická poradna Ostrava-Zábřeh, Dětský rehabilitační stacionář Městské nemocnice Ostrava-Fifejdy, občanské sdružení *Modrý motýlek* a občanské sdružení *Klub logopedů a logopedických asistentů ve školství*.

Výuka probíhá v účelně vybavených kmenových a odborných učebnách – řečové výchovy, hudební výchovy, dějepisu, přírodopisu, zeměpisu, fyziky a chemie, v počítačové učebně, kreslárně, v žákovské knihovně, místnosti pro rozvoj smyslového vnímání (snoezelen) a praktických činností (cvičná kuchyně, dílna pro pracovní vyučování, keramická dílna). Prostředí školy je příjemné, chodby a další prostory zdobí výtvarné práce žáků a květiny. Zázemí pro výuku tělesné výchovy, pohybové a relaxační aktivity žáků poskytují dvě školní tělocvičny, školní zahrada s travnatým hřištěm a hřištěm s asfaltovým povrchem, venkovní atrium, přestávkový a „anglický“ dvůr.

Celá organizace má 76 zaměstnanců. Vzdělávání zajišťuje 48 pedagogů (z nich 10 pracuje ve speciálně pedagogickém centru), 4 asistenti pedagoga a 5 vychovatelů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola dostatečně informuje o své vzdělávací nabídce, zejména prostřednictvím dobře zpracovaných internetových stránek, na pravidelných třídních schůzkách, při individuálních konzultacích s třídními učiteli, akcích pořádaných školou, dále prostřednictvím regionální televize a regionálního tisku. Se zákonnými zástupci žáků vyučující komunikují dle potřeby osobně, prostřednictvím žákovských knížek, telefonicky i elektronickou cestou. Při přijímání ke vzdělávání si škola neklade žádné požadavky na mobilitu apod., přijímá děti s různými druhy postižení, vytváří rovné podmínky, dodržuje ustanovení příslušných právních předpisů. Rodiče se na chodu školy podílejí zvláště prostřednictvím zástupců ve školské radě.

Ve škole je vytvářeno bezpečné prostředí a příznivé klima pro vzdělávání žáků, jsou pravidelně a prokazatelným způsobem seznamováni s bezpečnostními riziky, včetně předcházení úrazům.

Ve spolupráci s místně příslušnými pedagogicko-psychologickými poradnami (PPP) a speciálně pedagogickými centry (SPC) jsou identifikováni, evidováni a následně odpovídajícím způsobem vzdělávání žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve školním roce 2010/2011 je podle ŠVP ZŠS vzděláváno 22 žáků s autismem, 16 žáků s více vadami a 34 žáků se středně těžkým až hlubokým mentálním postižením. Žáci, kteří nemohou vzhledem ke svému tělesnému nebo smyslovému postižení a dalšímu zdravotnímu oslabení plnit požadavky vzdělávacích programů v plném rozsahu, jsou vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), v tomto školním roce je podle IVP vzděláváno 18 žáků. Komplexní péči o potřebné žáky na škole zajišťuje výchovná poradkyně, metodička prevence sociálně patologických jevů, vyučující, vychovatelé, osobní asistenti a asistenti pedagoga.

Ve škole se vyučuje podle dobíhajícího vzdělávacího programu Zvláštní škola, ŠVP vycházejícího z přílohy RVP ZV, upravující vzdělávání žáků s LMP, ŠVP ZŠS s motivačním názvem „Šance pro každého“, který vychází z RVP ZŠS. Dle tohoto ŠVP ZŠS se v rámci pilotního ověřování ve všech ročnících vyučuje od 1. 9. 2008. Obsahy vzdělávacích oborů jsou zaměřeny na specifické požadavky žáků s mentálním postižením, zohledňují práci žáků se souběžnými vadami a s poruchami autistického spektra (PAS). Filozofií současného vedení školy je poskytovat vzdělávání žákům se všemi druhy a stupni postižení. Program odpovídá zásadám a cílům stanoveným ve školském zákoně.

Obsahy ŠVP jsou zaměřeny na specifické požadavky žáků s mentálním postižením, zohledňují práci žáků se souběžnými vadami a s poruchami autistického spektra. Vzdělávací programy odpovídají zásadám a cílům stanovených ve školském zákoně. Disponibilních hodin na 1. stupni (1. – 6. ročník) škola převážně využila k posílení výuky vzdělávacích oblastí: jazyk a jazyková komunikace (2 hod.), matematiky a její aplikace (4 hod.), člověk a jeho svět (2 hod.). Na 2. stupni (6. - 10. ročník) je opět posílena oblast jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru řečová výchova (4 hod.) a informační a komunikační technologie (7 hod). Do výuky jsou zařazeny i prvky speciálně pedagogické péče, které doplňují a přispívají k obohacení výuky a rozvoje osobnosti žáka.

Inspekční hospitace byly realizovány ve speciálních a rehabilitačních třídách se žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, popřípadě se souběžnými vadami a s autismem. Struktura vyučovacích hodin odpovídala mentálním schopnostem žáků. Významným nástrojem úspěšnosti je práce s individuálními možnostmi každého jedince. Důraz je kladen na upevnění základních hygienických, stravovacích a sebeobslužných návyků. Vyučující zařazují přiměřené formy práce, využívají vhodné pomůcky

k usnadnění zvládnutí učiva a umožňují žákům se samostatně vyjadřovat. Veškerá činnost je provázena neustálou motivací a hodnocením výsledků. Pochvala se stává motivujícím prostředkem po každé ukončené práci i během jejího plnění. Výchovně vzdělávací proces je charakteristický činnostním učením. Nástavbou pro žáky je získávání sociálních vazeb. Ve třídách panuje velmi příjemná atmosféra a je možno sledovat projevy kamarádského soužití kolektivu.

Oblast prevence sociálně patologických jevů (SPJ) koordinuje tým výchovné prevence (školní metodička prevence a výchovná poradkyně), opírá se o zpracovanou dokumentaci (*Minimální preventivní program 2010/2011*). K úspěšnému provádění prevence přispívá dobrá spolupráce s rodiči, nabídka zájmové činnosti (6 zájmových útvarů) a volnočasových aktivit, včetně víkendových akcí. O výchovných problémech jsou prostřednictvím žakovských knížek ihned informováni zákonní zástupci žáků. Závažnější problémy řeší ředitelka školy a tým výchovné prevence se žáky ve třídách, popř. individuálně, jednájí také s jejich zákonnými zástupci.

Prevence školní úrazovosti je účinná, v posledních třech školních letech je v průměru evidováno 22 úrazů za rok. Škola zpracovala řady odborných učeben i tělocvičen.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám jejího zařazení do školského rejstříku. ŠVP ZŠS je zpracován podle požadavků školského zákona a v požadované struktuře dané příslušným RVP ZŠS. Na svém jednání se k němu vyjádřili členové školské rady. Vychází z reálných podmínek a možností školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků se SVP.

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1990. Splňuje požadavky pro výkon funkce a plní právní povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení školského zákona. Absolvovala studium pro ředitele škol a řadu dalších vzdělávacích kurzů. Zpracovala *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje organizace 2007 – 2012*, ve kterém uvádí priority v další činnosti školy k postupnému zkvalitňování všech jejích oblastí.

V době inspekční činnosti zajišťovalo vzdělávání ve škole 48 pedagogických pracovníků, z nichž 10 pracuje ve speciálně pedagogickém centru, 4 asistenti pedagoga a 5 vychovatelů. Všichni asistenti pedagoga a vychovatelé jsou odborně kvalifikovaní, z 28 učitelů jich 13 nesplňuje kvalifikační předpoklady (většina z nich studuje). Obor vzdělání ZŠS zajišťuje 12 učitelů a 4 asistenti pedagoga. Pouze 2 učitelé splňují podmínky odborné kvalifikace, z 10 nekvalifikovaných je 8 vysokoškolsky vzdělaných, 9 si své vzdělání doplňuje příslušným studiem (ve většině studiem speciální pedagogiky). Jedna nekvalifikovaná učitelka krátkodobě zastupuje nepřítomného kvalifikovaného pedagoga.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) probíhá plánovitě dle stanovených podmínek a individuálních plánů jednotlivých pedagogů. Odpovídá finančním možnostem školy a respektuje požadavky pedagogů. Mezi stanovené priority patří studium ke splnění kvalifikačních předpokladů a studium k výkonu specializačních činností.

Ředitelka školy spolupracuje se školskou radou. Účastní se jednání, informuje o činnosti školy a přijímá opatření na základě jejích podnětů. Zákonné zástupce žáků pravidelně informuje o výsledcích vzdělávání žáků. Školní poradenství zabezpečuje výchovná poradkyně spolu se školní metodičkou prevence SPJ a třídními učiteli. Při péči o potřebné žáky spolupracují se školskými poradenskými zařízeními v regionu, odbornými dětskými

lékaři, organizují besedy s pracovníky Střediska výchovné péče *Resocia* Přerov. Žáci mají k dispozici dvě „schránky důvěry“, vydávají školní časopisy „*Knoflík*“ a „*Beruška*“, využívají konzultační hodiny vyučujících. Při vytváření vzdělávací nabídky škola spolupracuje se školskou radou, zřizovatelem, Úřadem městského obvodu Ostrava-Jih, Městskou policií v Ostravě-Zábřehu, Policií ČR, Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje, občanskými sdruženími *Modrý motýlek* a *Podkova*, Divadlem loutek Ostrava a ostravskými školami stejného typu. V rámci odborných praxí škola spolupracuje se studenty Pedagogické a Zdravotně sociální fakulty Ostravské univerzity, Pedagogické fakulty Univerzity Palackého Olomouc, Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity Brno, Obchodní akademie a Vyšší odborné školy sociální Ostrava-Mariánské hory, Střední školy prof. Zdeňka Matějčka Ostrava-Poruba a Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy Přerov. Tradici má mezinárodní spolupráce s polskou Základní školou speciální Jana Pawla II. v Katovicích, Základní školou v Ratiboří a slovenskou Základní školou speciální internátní v Prievidzi.

Škola účelně využívá dané prostorové podmínky. Bezpečnost školních prostor dosahuje obvyklého standardu, bezbariérový přístup je zajištěn. V oblasti ICT škola využívá jednu interaktivní tabuli, v počítačové učebně slouží při výuce 13 osobních počítačů připojených k internetu.

Finanční předpoklady školy k zabezpečení ŠVP byly posuzovány na základě ekonomických a výkonových ukazatelů za rok 2010. Škola ve sledovaném období hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, s finančními prostředky na provoz z rozpočtu zřizovatele, úplatou za školní družinu a s ostatními zdroji. Prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu byly hlavním zdrojem financování.

Platy a související zákonné odvody byly plně hrazeny z finančních prostředků státního rozpočtu. Výdaje na DVVP byly hrazeny z finančních prostředků státního rozpočtu a z účelových finančních prostředků projektů. Pedagogičtí pracovníci se účastnili vzdělávacích akcí, které podporovaly ŠVP.

Výdaje na učební pomůcky, učebnice, učební texty a základní školní potřeby byly ve sledovaném období hrazeny z finančních prostředků státního rozpočtu, z finančních prostředků poskytnutých zřizovatelem a z ostatních zdrojů. Škola prováděla průběžně obnovu učebních pomůcek v návaznosti na realizaci ŠVP.

Škola obdržela finanční prostředky z rozvojových programů MŠMT a to: na „*Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením*“ a na „*Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání*“. Účelově určené finanční prostředky byly použity v souladu s cíli programů a jejich vyčerpání umožnilo zajistit vyšší kvalitu poskytovaných služeb.

Škola se zapojila do dvou projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu a to: do projektu „*EU - peníze školám*“ a do projektu „*Centrum integrované podpory v MSK a podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*“.

Ve sledovaném období škola získala od Statutárního města Ostrava účelové neinvestiční dotace na projekt „*Tandem III*“ (na prožitkový pobyt zaměřený na podporu a ochranu rizikových skupin dětí a mládeže) a na projekt „*Vytváření podmínek pro integraci handicapovaných dětí a mládeže v rámci mezinárodní spolupráce a reprezentace města*“ (použity v rámci spolupráce s partnerskými školami v Polsku a na Slovensku).

Škola obdržela od zřizovatele účelově určené finanční prostředky na správu ICT infrastruktury a připojení k internetu.

Škola ve sledovaném období získávala sponzorské dary, které mimo jiné použila na učební pomůcky, obnovu kuchyňské linky ve cvičné kuchyni, na nové vybavení učebny výtvarné výchovy a keramické dílny.

Školní vzdělávání probíhalo v budovách, které byly v majetku zřizovatele. Běžnou údržbu a revize hradila škola z provozní dotace. Na rekonstrukci elektroinstalace byla zřizovatelem poskytnuta účelová dotace. Finanční prostředky poskytnuté zřizovatelem byly dostačující pro zajištění plynulého provozu školy. Hospodaření školy bylo ve sledovaném období vyrovnané.

Škola průběžně provádí autoevaluaci. Vyučující zpracovali vlastní hodnocení za školní rok 2007/2008 a 2008/2009 a strukturu úkolů pro následující školní rok 2009/2010 a 2010/2011. Mezi silné stránky školy patří organizace výchovně vzdělávacího procesu, profesionální přístup učitelů, vychovatelů, pracovníků SPC a dalších zaměstnanců školy k žákům i zákonným zástupcům žáků, kulturní prostředí a klima školy. Vybavení školy didaktickými pomůckami, nábytkem pro žáky i zaměstnance patří mezi slabé stránky školy. U pedagogů lze mezi rizika zařadit i nebezpečí syndromu vyhoření.

Vnitřní kontrolní mechanismy jsou funkční, řídí se plánem kontrol a hospitací pro školní rok 2010/2011 při stanovení četnosti kontrol dle organizačního řádu. Sledované oblasti jsou pro jednotlivé měsíce školního roku jasně stanoveny.

Informační a komunikační systém je funkční. Vyučující sledují informace ve sborovně, funguje elektronická pošta, telefonický i osobní kontakt. Úroveň komunikace se zákonnými zástupci žáků odpovídá potřebám školy, vyučující a zákonní zástupci upřednostňují osobní setkání.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s platnými učebními dokumenty a v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Škola při vzdělávání žáků respektuje zásady a cíle školského zákona, zejména rovný přístup ke vzdělání při realizaci ŠVP. Dodržuje stanovená pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Funkční organizace výuky a metodické dovednosti učitelů podporují rozvoj klíčových kompetencí žáků. Systematická práce ředitelky provázená prací vyučujících vede k vytváření pozitivního vzdělávacího klimatu.

Škola vhodně organizuje a zajišťuje bezpečnost žáků a vytváří podmínky pro jejich zdravý fyzický i psychický vývoj v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona. Vyhodnocuje zdravotní a bezpečnostní rizika a přispívá k minimálnímu výskytu negativního chování.

Finanční zdroje, které měla škola ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení školních vzdělávacích programů.

Příloha inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 9. května 2011

razítko

Mgr. Rostislav Galia, školní inspektor

Rostislav Galia v. r.

Mgr. Richard Vilášek, školní inspektor

Richard Vilášek v. r.

RNDr. Libor Kubica, školní inspektor

Libor Kubica v. r.

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Ludmila Kubicová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostravě dne 30. května 2011

razítko

Mgr. Eva Sroková, ředitelka

Eva Sroková v. r.

Připomínky ředitele školy

Datum	Text
9. 6. 2011	Připomínky nebyly podány.